

nedre delen av två stavar. Av 18 t saknas v. bst. Efter 19 u finns nedre delen av två stavar, varefter en stor skada vidtager, ända till 22 t. Av denna runa saknas toppen med v. bst. 23 k är icke stunget,

Bureus (F a 6): *karl · auk · ufaikr · . . . r . . . lr . . . kunar · faþur · sin ·*. — Hadorph och Leitz (B 313): *kari · auk · ufaikr + r --- þu --- a . . . t · kunar · faþur · sin ·*. — Celsius: *· karl · auk · ufaikr · r --- þu . . . - f - - . . . kunar · faþur · sin ·*. — Dybeck: *- ari · auk · ufaikr · r --- þu - . . . t · kun . . . faþur · sin ·*.

Om namnet *Kari* se Sö 217, om *Ofaigr* U 2.

684. Råberga, Skoklosters sn.

Pl. 40.

Litteratur: B 313, L 62, D 1: 31. Ransakningarna 1667—84; J. Peringskiöld, *Monumenta* 2, bl. 242; O. Celsius, *Svenska runstenar* (F m 60) 2, s. 408, i *Acta Literaria Sveciae* (1725—29), s. 323; J. A. Kjellman-Göranson, *Sko socken* (1860), s. 13; R. Alm, *Inventering av fornminnen i Skokloster 1915* (ATA); E. Brate, *Svenska runristare* (1925), s. 109.

Äldre avbildningar: J. Leitz och J. Hadorph, träsnitt (i Peringskiölds *Monumenta* och B 313); A. Wætter, teckning (ATA); Dybeck a. a.

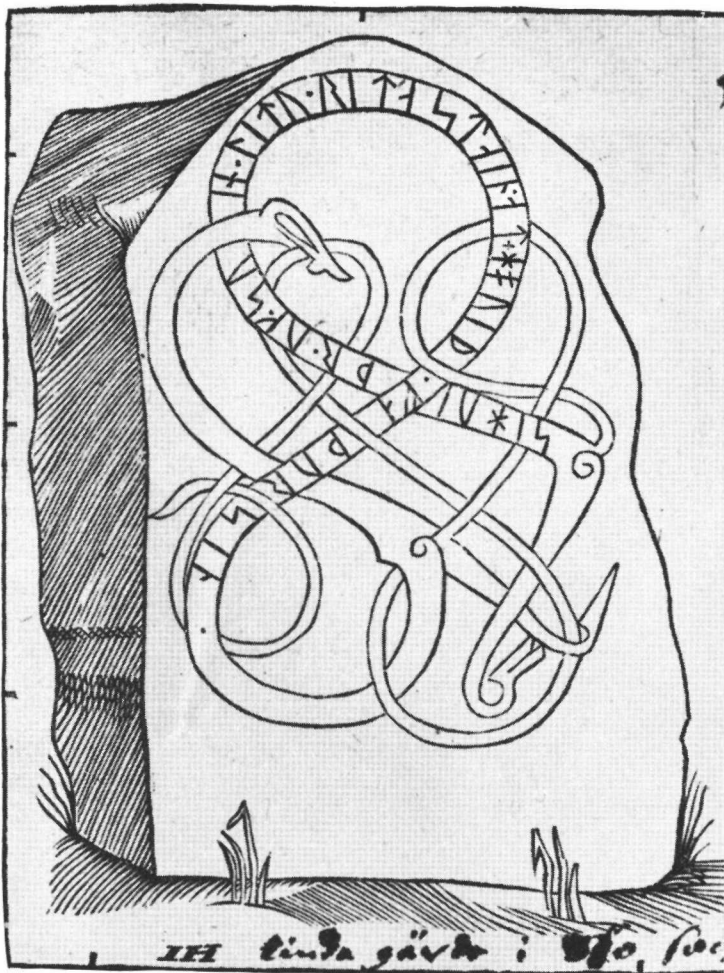

Fig. 122. U 684. Råberga, Skoklosters sn. Efter B 313.

Runstenen ligger i nordvästra spetsen av Ljusberget, 300 m. SV om folkskolan, 350 m. ÖSÖ om Linda man-
gårdsbyggnad, 175 m. SSV om lands-
vägen till Skokloster. Ristningsytan
vetter åt NV. Platsen är utmärkt på
Geologiska kartbladet »Sigtuna».

Äldre uppgifter om stenens plats
se ovan U 683. O. Celsius (den 9 juni
1727): »Skog-Klöster Sochn och Linda
by i gårdsbacken. En Jordfast stor
sten.» Märkligt är, att i Peringskiölds
Monumenta uppges, att stenen är »vp-
rester», av Celsius, att det är en jord-
fast sten. — Dybeck: »Ljusberget eller
Ljusbergsbacken heter en höjd i Rå-
berga (icke Linda) gärde. Därå äro
många stensättningar och bland dem
denne runsten.» Om fornminnen vid
Ljusberget se Dybeck i *Runa* 1843,
s. 51. J. A. Kjellman-Göranson (1860):
»Den andra runstenen, som står österut
från gården i gårdet, är svagt, men
smakfullt ristad.» Beskrivningen till
Geologiska kartbladet »Sigtuna» (1865):
»å vestra kanten af 'Råberga ljusberg',
en stående.»

Granit. Upptill går ett rött band
av fältspat snett över ristningsytan.
Mörkare fläckar av basiska inslag. Höjd

1,95 m., bredd (nedtill) 1,45 m. Ristningens höjd 1,49 m., bredd 1,02 m. Ristningen är djupt huggen och tydlig.

Inskrift:

sihuiþr · uk · suin · litu · rita stain · at · heuiþ · faþur sin ·
 5 10 15 20 25 30 35 40

Sigviðr ok Sveinn letu retta stæin at Hægviðr, faður sinn.

»Sigvið och Sven läto resa stenen efter Hægvið, sin fader.»

Till läsningen: Intet sk vid inskriftens början. 12 i är icke stunget; icke heller 15, 19 i. Bst i 13 n skär hst; övriga n- och a-runor i inskriften ha ensidig bst. Intet sk efter 21 a; ej heller efter 38 r. 30 e är tydligt stunget. Alla runorna i namnet 29—33 heuiþ äro säkra. Bst i 41 n står ovanligt högt; runan liknar nästan ett l. — Hadorph och Leitz (B 313): 30 o. — Celsius: 5 l, 30 a. C. uppfattar det första namnet som sihurþr. — Dybeck: 12 e, 30 o. »houiþ och faþur hafva hvar för sig en missbildad runa.»

Om namnet *Sigviðr* se Sö 276, om *Hægviðr* U 75, U 567.

Stenen är enligt Brate ristad av Öpir. Detta synes icke osannolikt, särskilt med hänsyn till att Öpir bevisligen har varit verksam i Skoklosters sn (U 687). Ristningen är i varje fall utförd i Öpirs stil.

685. Sanda, Skoklosters sn.

Pl. 41.

Litteratur: L 66, D 1: 29. J. Bureus, Fa 6 s. 90 n:r 218 (Bureus' egen uppteckning), Fa 5 n:r 323, Fa 1 s. 73; Ransakningarna 1667—84; J. Peringskiöld, Monumenta 2, bl. 243; J. A. Kjellman-Göranson, Sko socken (1860), s. 18; Handlingar i ATA 1934, 1936, 1937, 1939, 1942, 1946.

Äldre avbildningar: J. Leitz och J. Hadorph, träsnitt (i Peringskiölds Monumenta); A. Wætter, teckning 1859 (ATA); Dybeck a. a.; E. Floderus foto 1939 (ATA).

Runstenen står rest i trädgården vid Sanda, vid södra kanten av en terrass, omkr. 7 m. S om boningshuset.

Enligt Bureus fanns stenen »I Sanda gärdet» (Fa 6), »Sanda» (Fa 5). I Ransakningarna meddelas, att två runstenar finnas »wedh Sanda» (U 685 och 686). Träsnittet i Peringskiölds *Monumenta*, som är gemensamt för U 685 och U 686, har påskriften »Sanda södergårde i Skoo Sochen», och över sidan finnes anteckningen »I Sanda Sudra gårde up emot Skogen» (avser trol. U 686) och »sammastädes wid pass en 50 steg ifrån den förra» (U 685). Av någon anledning kom träsnittet aldrig med i *Bautil*. L 66: »Sanda gårde» och L 67: »straxt derjemte». — Stenen har sedermera blivit sönderslagen och bortförd från sin ursprungliga plats. En del blev inlagd till spishäll i gården. Dybecks uppgift lyder: »För närvarande spishäll i boningsstugan. Det felande förkommet.» Och Kjellman-Göranson skriver samtidigt (1860) i sin skildring av Skokloster: »Hvad åter den andra stenen beträffar, som skulle finnas vid Sanda, kan äfven han tjena till bevis på huru man vårdar lemningarne från fädrens dagar. Han är nemligen, på hvilken tid veta vi ej, flyttad från sin ursprungliga plats på gärdet, och på midten afslagen. Af återstoden är hälften inmurad i bondens spiselmur; i dagen varande delen af stenen, som bär den innehållslösaste delen af inskriften, begagnas till spisärl och nötes dagligen af bondens pannor och grytor.» År 1934 anmälde Riksantikvariens ombud, sadelmakare J. L. Andersson i Orresta, att han tillvaratagit tre runstensfragment i Sanda, omedelbart N om den plats, där ett boningshus tidigare stått. De tre delarna passade tillsammans och utgöra $\frac{3}{4}$ av den ursprungliga runstenen, vars